

SUSE LINUX GYIK

A.1. Kiegészítő információ

Hol található általános és naprakész információt a SUSE LINUXról?

Az itteni GYIK fejezeten túl a SUSE egy részletes GYIK webhelyet tart fenn a következő címeken: <http://www.novell.com/products/linuxprofessional/faq/index.html> és a <http://www.novell.com/hungary/faq/linuxprofessional/index.html>.

Hol található további információ a SUSE LINUXról?

A SUSE LINUX telepítésével és szolgáltatásaival kapcsolatos bőséges információ található a kézikönyvekben. Az alkalmazások angol nyelvű dokumentációja az `/usr/share/doc/packages`, az *Útmutatók* pedig az `/usr/share/doc/howto/en` könyvtárban található. Ezeket a fájlokat az alábbihoz hasonló paranccsal olvashatja el: `less /usr/share/doc/howto/en/DOS-to-Linux-HOWTO.txt.gz`. A parancsot a `Q` megnyomásával zárhatja be.

A.2. Hardver

Támogatja a Linux a hardveremet?

A legcélszerűbb ennek az alábbi címen található alkatrész-adatbázisban utánanézni: <http://cdb.suse.de>. A `less`

`/usr/share/doc/howto/en/Hardware-HOWTO.gz` parancs is nyújthat hasznos információt. Nézze meg a SUSE LINUX GYIK hardver fejezetét is, amely alábbi címeken található: <http://www.novell.com/products/linuxprofessional/faq/index.html> és a <http://www.novell.com/hungary/faq/linuxprofessional/index.html>.

A.3. Telepítés

Hol található meg a SUSE LINUX telepítésének aktuális rendszerigényeit?

A legújabb SUSE LINUX változat rendszerigényei a <http://www.novell.com/products/linuxprofessional/sysreqs.html> címen található.

Mekkora a Linux lemezterület-igénye?

Ez attól függ, hogy hány és milyen csomagot kíván telepíteni. A szabványos, irodai alkalmazásokat is tartalmazó telepítés mintegy 2 GB lemezterületet igényel. Saját adatai számára fenntartott lemezterülettel együtt 2,5 GB ajánlott. Ha majdnem mindent telepíteni kíván, akkor, a változattól függően 3–6 GB lemezterület szükséges.

Mit jelent a particionálás?

A particionálás a merevlemez felosztása kisebb részekre. Az alapértelmezett beállítás esetén a SUSE LINUX legalább két partíciót igényel (egy partíciót maga a Linux, és egy lapozóterület partíciót a virtuális memória számára).

Melyik fájlrendszert javasolják?

A legalkalmasabb fájlrendszer a felhasználási helyzet függvénye. Otthoni felhasználók számára általában a ReiserFS a legalkalmasabb, azonban nagyteljesítményű kiszolgáló futtatásához másik fájlrendszer jobban megfelelhet. A SUSE LINUX által támogatott fájlrendszerekről további információt az *Adminisztrátori kézikönyv Fájlrendszerek Linux alatt* része tartalmaz.

Hol található rövid áttekintést a SUSE LINUX összes szoftvercsomagjáról?

A SUSE az alábbi címen tartja fenn az aktuális változatban található valamennyi csomag listáját: <http://www.novell.com/products/linuxpackages/professional/index.html>.

Szeretném eltávolítani a Linuxot. Mit kell tennem?

Törölje a Linux partíciókat az **fdisk** paranccsal. Ezután indítsa el a rendszert az MS-DOS lemezről, és hajtsa végre az **fdisk /MBR** parancsot DOS vagy Windows alatt.

A.4. Rendszerbeállítás és -felügyelet

Linux alatt is tartani kell vírusoktól?

Linux alatt még nem találtak komoly vírusokat. Emellett, a vírusok csak akkor okozhatnak komoly kárt, ha a `root` felhasználó aktiválja őket. A Linux alatt elérhető víruskeresők az e-mail üzenetekben Windows vírusokat keresnek (amennyiben útválasztóként vagy kiszolgálóként Linux fut). Mindazonáltal ajánlott a fontos adatok és beállítások biztonsági mentése.

Nem találom `.exe` fájlokat. Hol vannak az alkalmazások?

Linux alatt a végrehajtható fájlok rendszerint nem rendelkeznek fájlkiterjesztéssel. A legtöbb program az `/usr/bin` és az `/usr/X11R6/bin` könyvtárakban található.

Miről ismerhetem fel a futtatható fájlokat?

Az `ls -l` parancs az `/usr/bin` könyvtárban található valamennyi végrehajtható fájlt zöld színnel jeleníti meg. Emellett a végrehajtható fájlok az első oszlopban található `x` betűről is felismerhetők.

```
-rwxr-xr-x  1 root  root  64412  Jul 23 15:23 /usr/bin/ftp
```

Hogyan indítható egy szolgáltatás, vagy alkalmazás rendszerbetöltéskor?

Adott szolgáltatások indításához rendszerbetöltéskor, használja a YaST Rendszerszolgáltatások (futási szintek) modulját. A modul leírását, valamint a Linux rendszerbetöltéséről és a futási szintekről részletesebb információt az *Adminisztrátori kézikönyv* tartalmaz.

Ha azt szeretné, hogy a GNOME indításakor automatikusan elinduljon egy alkalmazás is, akkor nyissa meg a GNOME vezérlőpultot, és válassza Munkamenetek ikont. Nyissa meg az Automatikusan elinduló programok lapot, és adja meg az indítani kívánt alkalmazást.

KDE alatt indítsa el a Konqueror alkalmazást, és saját könyvtárában nyissa meg a `.kde/Autostart` mappát. A főmenüből húzza az alkalmazásikont a

Konqueror ablakába, és válassza a Hivatkozás erre lehetőséget. Amikor legközelebb jelentkezik a KDE-be, az alkalmazás elindul.

Egy alkalmazásomnak csak a forráskódja van meg. Hogyan telepíthetem?

Mielőtt megpróbál lefordítani egy alkalmazást, ellenőrizze, hogy még nem létezik-e telepíthető RPM-fájlként. Próbáljon meg például a <http://packman.links2linux.org/>, vagy a <http://rpmfind.net> webhelyeken utánanézni.

Az archívumot csomagolja ki a **tar xvzf name.tar.gz** paranccsal, olvassa el az `INSTALL` vagy `README` fájlt, és kövesse az utasításokat. Ha egyedül fordít le egy programot, akkor tartsa szem előtt, hogy a telepítési támogatás nem terjed ki sem a programfordításra, sem az eredményül kapott alkalmazásra.

Kell kernelt fordítanom?

Nem, általában erre nincs szükség, sőt, kifejezetten ellenjavallt, hogy tapasztalatlan felhasználók újrafordítsák a kernelt. Csak saját felelősségére tegye meg. Egyénileg fordított kernelek esetén a SUSE nem nyújt telepítési támogatást.

Hogyan végezhetem el a merevlemez töredezettségmentesítését?

A Linux fájlrendszere megelőzi a töredezetté válást. Azonban ügyeljen arra, hogy egyik partíció telítettsége se legyen 80 százalék fölött. Minél inkább tele van a merevlemez, annál „töredezettebb” lesz a fájlrendszer, még Linux alatt is. A merevlemezek felhasznált, illetve szabad területéről a **df -h** paranccsal kaphat tájékoztatást.

Több helyre van szükségem a Linuxhoz. Hogyan üzemelhetek be egy másik merevlemezt?

Ha több helyre van szüksége, bármikor telepíthet egy új merevlemezt, vagy annak részeit (partícióit) Linux alá. Ha például több helyre van szüksége az `/opt` könyvtárban, akkor beilleszthet egy újabb merevlemez-partíciót ebbe a könyvtárba. Ehhez tegye az alábbiakat:

1. A gyártó utasításait követve szerelje be a merevlemezt, majd indítsa el a Linuxot.
2. Jelentkezzen be `root` felhasználóként.
3. Particionálja az új merevlemezt az **fdisk** paranccsal. További információt az `fdisk` kézikönyvoldalán találhat (**man fdisk** parancs).

4. A **mke2fs /dev/hdb1** paranccsal formázza a partíciót.
5. Írja be a következő parancsokat:

```
cd /opt
mkdir /opt2
mount /dev/hdb1 /opt2
cp -axv . /opt2
```

Alaposan győződjön meg róla, hogy minden adat másolása megtörtént. Ezután helyezze át a régi könyvtárat, és hozzon létre egy újat – egy üres csatolási pontot:

```
mv /opt /opt.old
mkdir /opt
```

Egy szerkesztő segítségével vegye fel az új partíciókat az `/etc/fstab` fájlba. Ez hasonlíthat a következő sorra (A.I. példa - Az `/etc/fstab` fájlhoz adandó példasor új partíció esetén).

A.1. egyenlet - *Az `/etc/fstab` fájlhoz adandó példasor új partíció esetén*

```
/dev/hdb1      /opt      ext2      defaults  1  2
```

Most állítsa le, majd indítsa újra a számítógépet.

6. Az újraindítást követően a **mount** paranccsal ellenőrizze, hogy a `/dev/hdb1` fájl tényleg az `/opt` könyvtárhoz csatolódt-e. Ha minden megfelelően működik, akkor távolítsa el a régi adatokat az `/opt.old` fájlból:

```
cd /
rm -fr opt.old
```

Linux alatt hogyan tudhatom meg, hogy mennyi hely áll rendelkezésre?

Használja a **df -hT** parancsot. A `-h` beállítás a byteban megadott méreteket könnyen olvasható formátumban (például 1K, 234M, vagy 2G) jeleníti meg, a `-T` beállítás pedig kiírja a fájlrendszer típusát.

A.5. Alkalmazások

Hogyan telepíthetek alkalmazásokat?

A SUSE LINUX CD-ken található alkalmazásokat a YaST programmal a legcélszerűbb telepíteni.

Hogyan írhatok be parancsokat GNOME, vagy KDE alatt?

KDE alatt kattintson a képernyőt és kagylót ábrázoló ikonra a Bash parancsértelmező indításához. Terminálok a főmenüből is indíthatók. GNOME alatt válassza ki a terminált a főmenüből. Ha KDE, vagy GNOME alatt kíván parancsot végrehajtani, nyomja meg az **Alt-F2** billentyűkombinációt, majd írja be a parancsot.

Sok programot nem találok GNOME, vagy KDE alatt.

Minden programot elindíthat a terminálablakból, ha beírja a program nevét, és megnyomja az **Enter** billentyűt.

Hogyan kapcsolódhatok az internethez Linux alatt?

Erről részletek az alábbi részben találhatóak: „KInternet – csatlakozás az internethez”. Használhatja a QInternet programot is.

Lehet másolni és beilleszteni Linux alatt?

Igen, van rá lehetőség. A szövegblokk a bal egérgomb kattintásával és húzásával emelhető ki, és a középső egérgomb kattintásával illeszthető be. A jobb egérgomb a legtöbb programban és alkalmazásban különleges funkcióval rendelkezik.

Hogyan válthatok a virtuális szöveges konzolról a grafikus felhasználói felületre?

Alapértelmezésben hat virtuális szövegkonzol érhető el a **Ctrl-Alt-F1 - F6** billentyűkombinációkkal. A grafikus felhasználói felület az **Alt-F7** kombináció lenyomásával érhető el.

Miért nincs a kódolt DVD lemezek lejátszását támogató filmlejátszó?

A SUSE LINUX filmlejátszó alkalmazásai számos filmfájlformátumot, illetve film DVD-ket nem képesek lejátszani. A szabadalomvédett kodekek és a másolásvédelem következtében a SUSE nem jogosult rá, hogy a termékeihez teljes filmlejátszókat adjon.

A.6. Hibaelhárítás

Hol tekinthetem meg a rendszerüzeneteket?

A rendszerüzenetek a `/var/log/` könyvtárban kerülnek tárolásra. Ezt a könyvtárat, és az ebben tárolt adatokat csak akkor érheti el, ha `root` felhasználóként jelentkezik be. A legfontosabb üzenetek a `messages` fájlban találhatóak. A legújabb bejegyzések megtekintéséhez írja be a **tail -f**

`/var/log/messages` parancsot a terminálablakban. A rendszerbetöltési folyamatra vonatkozó üzenetek megtekintéséhez a parancsot adja ki a `boot.msg` fájlra.

A rendszerben futó folyamatok megfigyeléséhez írja be a **top** parancsot egy terminálablakban. Ha a `/proc` fájlrendszer alatt megtalálható információra van szüksége, akkor használja a **procinfo** parancsot. Az **xosview** parancs a CPU használatát, az átlagos terhelést, a memóriahasználatot stb. figyeli.

Hogyan található meg egy adott fájl a rendszerben?

Erre két lehetőség van. Az egyik a KDE vagy GNOME keresőeszközének használata. Ezek a főmenüben találhatóak. Használhatja a **find** parancsot is (ennek leírását a **man find (1)** paranccsal jelenítheti meg).

Egy adott fájlt keresek (`libfoo.so.2`). Honnan tudhatom meg, hogy ez a fájl melyik csomagban található?

Egy fájl megkereséséhez használhatja a **pin** (Package Information) parancsot:

```
pin libfoo.so.2
```

A fenti paranccsal csomagok, vagy fájlnevek és elérési utak kereshetők. További információ a **man pin (1)** paranccsal tekinthető meg.

A számítógépem összeomlott. Megnyomhatom a reset gombot anélkül, hogy bármit is kockáztatnék?

Az, hogy a számítógép nem reagál az egerre, vagy a billentyűzetre, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az egész rendszer összeomlott. Valószínűleg egy program blokkolja az egeret, vagy a billentyűzetet, miközben a többi program még fut. Ha a számítógép elérhető távolról (soros terminálról, hálózatról), akkor jelentkezzen be máshol, a **ps**, vagy a **top** paranccsal azonosítsa az összeomlott alkalmazást, majd állítsa le a **killall programnév** paranccsal. Ha ez nem működik, próbálkozzon a **killall -9 programnév** paranccsal.

Amennyiben ez nem lehetséges, próbáljon meg a **Ctrl-Alt-F2** billentyűkombinációval másik konzolra váltani, és onnan leállítani a meghibásodott folyamatot. Ha a számítógép egyik billentyű lenyomására sem válaszol, és nincs lehetőség hálózati beavatkozásra, akkor várjon legalább tíz másodpercet a reset gomb megnyomása előtt annak ellenőrzésére, hogy nincse-e folyamatban merevlemez-tevékenység.

A fájlrendszer sérülésének elkerülése érdekében a rendszer újraindítása előtt győződjön meg róla, hogy minden adat lemezre írása biztonságosan végbement. Az ellenőrzés elvégezhető a Linux kernel *SysReq* lehetőségével. Ehhez először is engedélyezni kell a szolgáltatás kerneltámogatását. Ehhez `root` felhasználóként nyissa meg az `/etc/sysconfig/sysctl` fájlt, és az `ENABLE_SYSRQ` számára adjon meg `yes` értéket. Nyomja meg az **Alt-SysRQ-U** billentyűkombinációt, hogy az adatok lemezre írásával az adatpufferek biztonságosan kiürüljenek, és a fájlrendszer lebontása végbemehessen. A **SysRQ** billentyű egyes billentyűzeteken **Print Screen** felirattal szerepel. A fájlrendszer lekapcsolódása után az újraindításhoz nyomja meg a Reset gombot.

A **telnet** programmal nem tudok bejelentkezni a számítógépre. Mindig *Hibás bejelentkezés* választ kapok.

Valószínűleg `root` felhasználóként próbál meg belépni. Biztonsági okokból a **telnet** ezt alapértelmezésben nem engedélyezi. A YaST segítségével állítson be egy normál felhasználói fiókot. Jelentkezzen be ezen a felhasználói néven. Ezt követően az **su** paranccsal váltson `root` felhasználóra. Sokkal célszerűbb és biztonságosabb ugyanakkor a **telnet** helyett az **ssh** program használata. Az **ssh** program titkosított, biztonságos kapcsolatot használ.

A.7. SUSE - Kapcsolat

Hibát találtam a SUSE LINUXban. Hol jelentsem?

Először is, ellenőrizze, hogy tényleg programhibáról van-e szó, vagy csupán működési hibáról, illetve hibás beállításról. Olvassa el a `/usr/share/doc/packages` és a `/usr/share/doc/howto` alatt található leírást. Lehet, hogy a hibát már felfedezték. Ellenőrizze a `http://portal.suse.com/sdb/en/index.html` címen található terméktámogatási adatbázist. Írjon be egy kulcsszót, vagy haladjon visszafelé az Előzmények hivatkozással. Ha tényleg hibáról van szó, akkor a `http://www.suse.de/feedback` címről küldje el leírását, és olvassa el a `http://portal.suse.com/sdb/en/2001/10/bugreport.html` címen található cikket.

Mi az a tükörszerver? Miért ne szerezhetném be, ami kell, az `ftp.suse.com` kiszolgálóról?

Mivel egyidejűleg sok felhasználó próbál letölteni dolgokat a kiszolgálóról, annak kapacitása nagyon gyorsan elégtelennek bizonyulhatna. Ezért a SUSE

kiszolgáló tartalma számos más FTP-kiszolgálón is megtalálható. Ezeket a kiszolgálókat tükörszervereknek hívjuk. A letöltés felgyorsításához válasszon egy közeli (ugyanabban az országban található) tükörszerveret. A tükörszerverek listája az alábbi címen érhető el: http://www.novell.com/products/linuxprofessional/downloads/ftp/int_mirrors.html.

Lehet olyan problémám, vagy kérdésem, amelyre itt nem találtam utalást. Van rá mód, hogy mások okulására elküldjem ezt az információt?

Kérdéseit e-mail üzenetben a <mailto:dokumentacio@novell.hu> ?subject=GYIK címre küldheti el a könyv íróinak. Visszajelzései segítenek a GYIK későbbi kiadásainak fejlesztésében. A szerkesztők válaszukban nem nyújtanak semmilyen támogatást. Ha segítségre van szüksége, akkor lépjen kapcsolatba a terméktámogatásért felelős csoporttal.